

Марченко В.Н.

д.э.н. ФММ НТУУ «КПІ»

Лизунова Т.Г.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМЫ ФИНАНСИРОВАНИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА В УКРАИНЕ

В статье рассмотрены возможные источники финансирования малых предприятий, особенности банковской и системы государственной поддержки малого бизнеса, проблемы привлечения разных источников финансирования.

Ключевые слова: малый бизнес, финансирование, банковское кредитование, государственная поддержка малых предприятий, кредитор.

Marchenko V.N., Lizunova T.G.

PROBLEMS OF FINANCING OF SMALL BUSINESS IN UKRAINE

This article is considered of possible sources of funding for small businesses, specificity of bank lending and government support of small business, problems of involving different funding sources.

Key words: small business, financing, bank lending, government support of small business, creditor.

Тюленєва Ю.В.

к.е.н., доцент НТУУ «КПІ»

Маковій О.С.

студент ФММ НТУУ «КПІ»

КОНТРОЛЬНО - АНАЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

В статті проведено дослідження щодо оцінки фінансового стану підприємства. Визначено, які показники необхідно враховувати при оцінці, а також запропоновано ідеї для покращення фінансового стану.

Ключові слова: фінансовий стан, платоспроможність, показник ліквідності, ділової активності, валюта балансу.

Вступ. Сьогодні особливого значення набуває своєчасна та об'єктивна оцінка роботи підприємства, його становище на ринку. Коли мова іде за оцінку, варто оперувати таким поняттям, як фінансовий стан підприємства.

Фінансовий стан підприємства – це показник його фінансової конкурентоспроможності, тобто кредитоспроможності, платоспроможності, виконання зобов'язань перед державою та іншими підприємствами [1, 14].

Фінансовий стан треба систематично й всебічно оцінювати з використанням різних методів аналізу.

Постановка завдання. Метою оцінки фінансового стану підприємства є пошук резервів підвищення рентабельності виробництва і зміцнення комерційного розрахунку як основи стабільної роботи підприємства і виконання ним зобов'язань перед бюджетом, банком та іншими установами. На це впливає, як правило, збільшення обсягу виробництва і реалізації продукції, робіт, послуг та зниження їх собівартості, що в свою чергу дає покращення фінансового стану.

У процесі написання було використано наступні методи: аналіз та обробка наукових публікацій за даною проблематикою, оцінка фінансового стану ПАТ «Хмельницькнафтпродукт».

Результати дослідження. Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів [2, 46].

Для оцінки фінансового стану підприємства необхідна відповідна інформаційна база. Такою можуть бути звіт про фінансові результати діяльності і баланс. З погляду фінансового аналізу є три основні вимоги до бухгалтерської звітності. Вона повинна містити:

- оцінку динаміки та перспектив одержання прибутку підприємством;
- оцінку наявних у підприємства ресурсів та ефективності їх використання;
- прийняття обґрунтованих управлінських рішень для здійснення інвестиційної політики [3, 13].

Існує 3 основних методи аналізу фінансового стану підприємств: горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз і аналіз із застосуванням коефіцієнтів.

Проведемо оцінку фінансового стану ПАТ «Хмельницькнафтпродукт».

Для зручності, таблиці з фінансовими показниками та розрахунками подані у додатках до даної статті.

Розглядаючи показники (табл. 1) можна зробити наступні висновки.

Зменшення валюти балансу на 290,1 тис. грн. на кінець 2011 року свідчить про згортання виробничо-фінансової діяльності. У тому числі, ця зміна відбулася за рахунок зменшення на 198,8 тис. грн. загальної суми оборотних коштів, і відповідно на 91,3 тис. грн. основних засобів. Крім того, слід зазначити, що за звітний період відбулося збільшення на 1,6% питомої ваги основних засобів і необоротних активів у загальному майні підприємства за рахунок зниження в ньому частки оборотних коштів.

Таблиця 1

Аналіз ліквідності балансу

Актив	На початок року	На кінець року	Пасив	На початок року	На кінець року	Платіжний надлишок (недолік)	
						На початок року	На кінець року
Найбільш ліквідні активи	6,6	-	Негайні пасиви	1319,2	1855,6		
Швидкоореалізовані активи	175,6	148,2	Короткострокові пасиви	11	15,6	164,6	132,6
Повільноореалізовані активи	1214,2	1139,6	Довгострокові пасиви	107,7	213,0	1106,5	926,6
Важкоореалізовані активи	9087,5	8906	Постійні пасиви	9046	8109,6	41,5	796,4
Баланс	10483,9	10193,8	Баланс	10483,9	10193,8	0	0

При скороченні дебіторської заборгованості на 27,4 тис. грн., матеріальні оборотні кошти зменшилися на 164,8 тис. грн.

Усе перераховане вище у визначеній мері пояснює щорічне скорочення обсягів виробництва валової продукції і свідчить про можливість скорочення її в майбутньому без корінних змін у всіх сферах діяльності господарства [4, 84].

Для оцінки платоспроможності використовуємо (табл. 2).

Бачимо сальдо в активі платіжного балансу - це означає, що ПАТ «Хмельницькнафтпродукт» за станом на 01.01.2011 року неплатоспроможне. Негайні платежі перевищують наявні засоби підприємства на початку року на 1148 тис. грн., а наприкінці - на 1723 тис. грн.

Таблиця 2

Платіжний баланс на 01.01.2011. року, тис. грн

Актив			Пасив		
Наявність засобів для покриття заборгованості	На початок року	На кінець року	Негайні та інші платежі	На початок року	На кінець року
Кошти на розрахунковому та рахунку, у касі інші	6,6	-	Заборгованість позиках по	11	15,6
Розрахунки дебіторами з	175,6	148,2	Заборгованість кредиторів	1319,2	1855,6
Усього	182,2	148,2	Усього	1330,2	1871,2
Сальдо	1148	1723	Сальдо	-	-
Баланс	1330,2	1871,2	Баланс	1330,2	1871,2

Фінансово стійким вважається таке підприємство, що переважно за рахунок власних джерел покриває засобу, вкладені в активи; не допускає не виправданої дебіторської і кредиторської заборгованості; розплачується в термін за своїми обов'язками [5, 55].

Сутністю фінансової стійкості підприємства є співвідношення вартості матеріальних оборотних коштів і величини власних і позикових джерел їхнього формування, тобто забезпеченість запасів і витрат джерелами фінансування. Платоспроможність виступає зовнішнім проявом фінансової стійкості [6, 17].

Фінансову стійкість можна оцінити за допомогою фінансових коефіцієнтів, що представлені в (табл. 3). Фінансова стійкість – нормальна.

Таблиця 3

Тип фінансової стійкості

Показники	На початок року	На кінець року
Запаси і витрати (МЗ), тис. грн.	1135,6	970,8
Власні оборотні кошти (ВОК), тис. грн.	-12,4	-752,2
Короткострокові кредити і позики (КК), тис. грн.	11	15,6
Кредиторська заборгованість (КЗ), тис. грн.	1319,2	1855,6
Тип фінансової стійкості	Нормальна	Нормальна

З усіх перерахованих (табл. 4) показників, тільки коефіцієнти автономії і співвідношення власних і позикових засобів відповідають нормативному мінімальному значенню на початок і кінець року. Обидва ці показники несуть однаковий економічний зміст [7, 30].

Таблиця 4

Коефіцієнти фінансової стійкості

Показники	На початок року	На кінець року	Відхилення +/-	Нормативне значення
Коефіцієнт автономії (незалежності)	0,86	0,80	-0,06	>0,5
Коефіцієнт співвідношення власних і позикових засобів	6,29	3,89	-2,40	> 1
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	-0,01	-0,67	-0,66	> 0,4 - 0,6
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,87	0,82	-0,05	Наближення до 0,9
Коефіцієнт забезпеченості власним капіталом	0,99	0,89	-0,10	>1
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,001	-0,090	-0,089	>0,4-0,6
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових засобів	0,01	0,03	0,02	Зниження
Коефіцієнт короткострокової заборгов.	0,93	0,90	-0,03	Зниження
Коефіцієнт кредиторської заборгованості	0,92	0,89	-0,03	Зниження

У звітному періоді на підприємстві ПАТ «Хмельницькнафтпродукт» має місце зниження ділової активності. Відзначається уповільнення кругообігу матеріальних оборотних коштів, про що свідчить зниження коефіцієнта оборотності матеріальних оборотних коштів з 0,864 до 0,597, а також збільшення періоду їхнього обороту на 189 днів за звітний період.

Період обороту матеріальних оборотних коштів показує, що для продажу (без оплати) матеріально - виробничих запасів потрібно 611 днів за станом на кінець року (табл. 5).

Таблиця 5

Аналіз коефіцієнтів ділової активності

Показники	На початок року	На кінець року	Відхилення
Коефіцієнт оборотності активів (трансформації)	0,094	0,057	-0,037
Коефіцієнт оборотності матеріальних оборотних коштів	0,864	0,597	-0,267
Період обороту матеріальних оборотних коштів, днів	422	611	189
Коефіцієнт оборотності готової продукції	27,8	29,12	1,32
Період обороту готової продукції, днів	13	13	-
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	5,59	3,91	-1,68
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	65	93	28
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	0,744	0,312	-0,432
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	491	1170	679
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,108	0,071	-0,037
Тривалість операційного циклу, днів	487	704	217

Висновки. Головним із шляхів покращення фінансового стану є пошук резервів, які можуть бути використані для покращення фінансового стану підприємства. Одними з таких кроків мають бути:

1. Усунення неплатоспроможності. У якому би ступені не оцінювався масштаб кризового стану підприємства, невідкладною задачею в системі мір його фінансової стабілізації є відновлення здатності платежів по своїм поточним зобов'язанням.

2. Відновлення фінансової стійкості. Основною метою є відновити фінансову стійкість підприємства. Це дозволить усунути погрозу банкрутства не тільки в короткому, але й у відносно тривалому періоді.

3. Зміна фінансової стратегії з метою прискорення економічного росту.

Також підприємство може провести реструктуризацію активів. У рамках реструктуризації активів виділяють наступні види санаційних заходів:

а) мобілізація схованих резервів через реалізацію окремих об'єктів основних і оборотних коштів, що безпосередньо не зв'язані з процесом виробництва і реалізації продукції;

б) лізинг основних фондів. Цей метод уможлиблює модернізацію устаткування без який подальше виробництво сільськогосподарської продукції буде нерентабельним;

в) здача в оренду основних фондів, що не повною мірою використовуються у виробничому процесі;

г) продаж окремих, низькорентабельних структурних підрозділів. За рахунок такої операції підприємство може одержати інвестиційні ресурси для перепрофілювання виробництва на більш прибуткові види діяльності;

д) домогтися погашення дебіторської заборгованості.

Поліпшення фінансового стану підприємства можна домогтися тільки діючи по всім перерахованим вище напрямках одночасно.

Список використаних джерел

1. Білик М.Д. Фінанси підприємств: навчальний посібник/ М.Д. Білик, Н.Д.Бабяк, О.Б. Семенюк. – Київ: Методика-інформ, 2003. – 202 с.
2. Бланк І.А. Стратегія і тактика управління фінансами/ І.А. Бланк. – Київ: ИТЕМ, 2006. – 534с.
3. Коваленко А.Н. Бухгалтерский учет в Украине/ А.Н. Коваленко. – Днепропетровск: Баланс-Клуб, 2003. – 528 с.
4. Чумаченко М.Г. Економічний аналіз/ М.Г. Чумаченко. – Київ: Молодь, 2001. – 320 с.
5. Луцишин З.О. Міжнародні валютно-фінансові відносини: практична філософія і реалії української економіки/ З.О. Луцишин - Тернопіль: Збруч, 2003. – 450 с.
6. Грищенко О. Гроші та грошово - кредитна політика/ О.Грищенко – Київ: Основи, 2000. – 180 с.
7. Матвеева В. Побутове обслуговування населення/ В. Матвеева - Харків: Фактор, 2000. – 342 с.

Тюленева Ю.В.

к.э.н, доцент НТУУ «КПІ»

Маковий А.С.

студент ФММ НТУУ «КПІ»

КОНТРОЛЬНО-АНАЛИТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ОЦЕНКИ ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье проведено исследование по оценке финансового состояния предприятия. Подсчитано показатели для оценки финансового состояния исследуемого предприятия, а также предложены идеи для улучшения финансового состояния.

Ключевые слова: финансовое состояние, платежеспособность, показатель ликвидности, деловой активности, валюта баланса.

Tiulenieva I.V.

Candidate of Economic sciences, assistant professor NTUU «KPI»

Makoviy O.S.

Student NTUU «KPI»

THE ANALYTICAL ASPECTS OF THE EVALUATION OF THE FINANCIAL CONDITION OF THE COMPANY

In the article the investigation of the financial situation of the enterprise was made. Indexes for estimation of financial situation of the investigated enterprise are counted. Also, ideas for the improvement of the financial situation were suggested.

Key words: financial position, solvency, liquidity, business, balance sheet.

Шелехов К.В.

к.т.н., доцент НТУУ «КПІ»

Заболотний І.В.

студент ФММ НТУУ «КПІ»

ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

В статті досліджена ефективність застосування лізингу та його окремого виду – фінансового у практиці роботи конкретного підприємства, проведено порівняння між лізингом та кредитом, обгрунтовані переваги лізингу.

Ключові слова: лізинг, ануїтет, кредит, лізингодавець, лізингоотримувач.

Вступ. На сучасному етапі розвитку національної економіки актуальність використання лізингу як інструменту покращення фінансового стану підприємств набуває важливого значення. Відомо, що фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому на нього впливають усі ці види діяльності підприємства. Перш за все на фінансовому стані підприємства позитивно позначаються безперебійність випуску і реалізації високоякісної продукції. А це, в свою чергу, неможливо без комплексного оновлення основних засобів та іншого техніко-технологічного виробничого устаткування і обладнання.

Постановка задачі. Метою статті є аналіз ефективності застосування лізингу та його окремого виду – фінансового у практиці роботи конкретного підприємства.